

5 ๑. ความเข้าใจพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติม)

6 ๑.๑ เพศ (sex) หมายถึง การแบ่งบุคคลออกเป็นเพศต่าง ๆ โดยยึดเอาลักษณะทางสรีระของอวัยวะเพศ
7 และระบบสืบพันธุ์ตามที่บุคคลถือกำเนิดมาเป็นหลัก เรียกอีกอย่างว่า “เพศกำเนิด” หรือ “เพศสรีระ” ทั้งนี้
8 บรรทัดฐานของสังคมส่วนใหญ่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มักจำกัดว่าเพศที่ “ปกติ” ของมนุษย์มีได้เพียงเพศใดเพศ
9 หนึ่งในสองเพศ คือ เพศหญิง หรือเพศชาย เท่านั้น และมักถือว่าบุคคลที่มีเพศไม่ตรงตามบรรทัดฐานที่สังคม
10 ยอมรับ เช่น ผู้มีเพศสรีระที่ไม่สามารถระบุเป็นหญิง-ชายได้ชัดเจน (intersex) หรือบุคคลข้ามเพศ เป็นผู้ที่มีความ
11 ความผิดปกติ ส่งผลบุคคลเหล่านี้ได้รับผลกระทบทางลบในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่องในหลาย ๆ ด้าน

12 ๑.๒ เพศภาวะ (gender) หมายถึง สภาวะหรือลักษณะที่สะท้อนความเป็นเพศหญิง เพศชาย หรือเพศ
13 อื่น ๆ ตามที่บรรทัดฐานสังคมกำหนด เรียกอีกอย่างว่า “เพศกำหนด” หรือ “เพศที่สังคมกำหนด” หรือ “เพศทาง
14 สังคม” ทั้งนี้เพศภาวะของบุคคลมีหลายมิติประกอบกัน ทั้งสำนึกรับรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลเพศใด บุคลิกภาพ
15 นิสัยใจคอ ทักษะคติ พฤติกรรมการแสดงออก และบทบาทหน้าที่ที่สังคมคาดหวัง เป็นต้น โดยสังคมมักคาดหวัง
16 ว่าบุคคลเพศหญิง เพศชาย และคนข้ามเพศ หรือผู้หลากหลายทางเพศ ย่อมมีลักษณะของเพศภาวะแตกต่างกันไป
17 ตามที่สังคมกำหนด เช่น ผู้หญิงอ่อนโยน อ่อนแอ ต้องการการปกป้องดูแล ผู้ชายเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว ความเป็น
18 ผู้นำ คนข้ามเพศมีอารมณ์รุนแรง เป็นต้น

19 ความแตกต่างทางเพศภาวะดังกล่าว มักส่งผลให้บุคคลแต่ละเพศได้รับสิทธิ โอกาส อำนาจ และสถานะ
20 ทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมทางเพศ และเนื่องจากเพศภาวะเป็นสิ่งที่สังคม
21 กำหนด ลักษณะที่สะท้อนความเป็นเพศแบบต่าง ๆ ที่สังคมให้การยอมรับหรือไม่ยอมรับอาจมีความแตกต่างกัน
22 ไปในแต่ละสังคม และเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัยหรือบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

23 คำอื่น ๆ ที่ใช้เรียกเพศภาวะ ได้แก่ เพศสภาพ เพศสภาวะ มิติทางเพศ บทบาททางเพศ บทบาทหญิง
24 ชาย เป็นต้น

25 ๑.๓ เพศวิถี (sexuality) หมายถึง วิถีชีวิตทางเพศของบุคคล ประกอบด้วยมิติด้านร่างกาย อารมณ์
26 ความรู้สึก และสังคมวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อทางเลือกและพฤติกรรมของบุคคลในด้านการที่เกี่ยวกับ
27 ความรู้สึกดึงดูดหรือพึงพอใจในทางเพศ การมีความสัมพันธ์ทางเพศ การมีคู่ (หรือไม่มีคู่) การเลือกมี
28 ความสัมพันธ์ทางเพศหรือมีคู่กับบุคคลเพศใด (รักต่างเพศ รักเพศเดียวกัน รักสองเพศ หรือรักแบบไม่กำหนด
29 เพศตายตัว เป็นต้น) และมักส่งผลถึงสุขภาวะทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ของบุคคลด้วย

1 ในด้านหนึ่ง เพศวิถีอาจดูเหมือนเป็นทางเลือกส่วนบุคคล แต่ในอีกด้านหนึ่ง เพศวิถีของบุคคลมักถูก
2 กำหนดหรือจำกัดด้วยบรรทัดฐานด้านเพศตามที่สังคมกำหนด โดยสังคมส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังให้การยอมรับ
3 เฉพาะเพศวิถีแบบรักต่างเพศ (heterosexual) ว่าเป็นสิ่ง “ปกติ” และ “เป็นธรรมชาติ” และไม่ให้การยอมรับเพศ
4 วิถีแบบรักเพศเดียวกันหรือแบบที่ไม่ระบุเพศตายตัว โดยมักถือว่าเพศวิถีในลักษณะดังกล่าวเป็นความ “ผิดปกติ”
5 หรือ “ผิดธรรมชาติ” และมักสร้างข้อจำกัดทางกฎหมาย นโยบาย ระบบสวัสดิการ และบริการสาธารณะ ส่งผลให้
6 บุคคลที่มีเพศวิถีแบบอื่นที่ไม่ใช่รักต่างเพศต้องถูกจำกัดสิทธิและโอกาสการดำเนินชีวิตในหลาย ๆ ด้าน

7 กลุ่มคนที่มีเพศวิถีแบบอื่นนอกเหนือจากรักต่างเพศมีคำที่เรียกรวมว่า LGBTIQN ซึ่งในภาษาไทยอาจ
8 เรียกรวมว่า “ผู้หลากหลายทางเพศ” ในปัจจุบันมักจำแนกเป็นกลุ่มย่อยต่าง ๆ ดังนี้

9 L – Lesbian (เลสเบี้ยน) คำเรียกในภาษาไทย ได้แก่ หญิงรักหญิง, ทอม-ดี้

10 G – Gay (เกย์) คำเรียกในภาษาไทย ได้แก่ ชายรักชาย, ตุ๊ด (มีนัยเชิงดูถูก)

11 B – Bisexual (ไบเซ็กชวล) คำเรียกในภาษาไทย ได้แก่ คนรักสองเพศ หรือรักแบบไม่กำหนดเพศ

12 T – Transgender/Transsexual (ทรานส์เจนเดอร์/ทรานส์เซ็กชวล) คำเรียกในภาษาไทย ได้แก่ คนข้าม
13 เพศ, กะเทย/กระเทย (บางกรณีมีนัยเชิงดูถูก), สาวประเภทสอง (บางกรณีมีนัยเชิงดูถูก), หญิงข้ามเพศ (เพศ
14 กำเนิดเป็นชาย ข้ามเพศมาเป็นหญิง), ทอม, ชายข้ามเพศ (เพศกำเนิดเป็นหญิง ข้ามเพศมาเป็นชาย)

15 I – Intersex (อินเทอร์เซ็กซ์) คำเรียกในภาษาไทย ได้แก่ ผู้ที่มีภาวะเพศกำกวม (มักใช้ในทาง
16 การแพทย์/วิชาการ), ผู้ที่สรีระทางเพศไม่บ่งชัดว่าเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย

17 Q – Queer (ควีร์) ยังไม่มีคำเรียกในภาษาไทย มักใช้คำทับศัพท์ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีเพศ
18 วิถีต่าง ๆ ซึ่งมักรวมถึง LGBTI ข้างต้น และอาจรวมถึงบุคคลที่มีเพศวิถีแบบรักต่างเพศก็ได้ โดยควีร์ที่มีเพศ
19 วิถีแบบต่าง ๆ มีจุดร่วมกัน คือ การไม่ยอมรับการแบ่งเพศแบบขั้วตรงข้ามหญิง-ชาย และไม่ยอมรับว่ารักต่าง
20 เพศเป็นเพศวิถีเดียวที่ “ปกติ” หรือ “เป็นธรรมชาติ” และเพศวิถีอื่น “ผิดปกติ” หรือ “ผิดธรรมชาติ” ตามที่บรรทัด
21 ฐานของสังคมส่วนใหญ่กำหนด กลุ่มคนที่ระบุตัวเองว่าเป็นควีร์มีมุมมองว่าเพศ เพศภาวะ และเพศวิถีของ
22 คนเรามีลักษณะไม่ตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามช่วงเวลาและบริบทแวดล้อมของชีวิตและสังคมของแต่ละ
23 บุคคล

24 N – Non-binary (นอน-ไบนารี) ยังไม่มีคำเรียกในภาษาไทย มักใช้คำทับศัพท์ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่ม
25 คนที่ไม่ยอมรับการแบ่งเพศแบบ binary คือแบ่งเป็นเพศขั้วตรงข้ามหญิง-ชาย รวมทั้งไม่ประสงค์จะระบุตัวเองว่า
26 เป็นบุคคลเพศใดเพศหนึ่งตามที่สังคมกำหนด

27 ๑.๔ วิธีเพศภาวะ (gender approach) หมายถึง แนวทางการดำเนินงานของสถาบันหรือองค์กรทาง
28 สังคมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การกำหนดกฎหมาย นโยบาย มาตรการ การจัดการศึกษา ระบบสวัสดิการ หรือ
29 บริการต่าง ๆ โดยตระหนักว่าผู้หญิง ผู้ชาย คนข้ามเพศ หรือผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ มักเข้าถึงสิทธิ

1 โอกาส สวัสดิการ และบริการสาธารณะต่าง ๆ ใต้ไม่เท่าเทียมกัน โดยมีสาเหตุจากข้อจำกัดหรือการเลือกปฏิบัติที่
2 เป็นผลจากค่านิยมและอคติทางเพศในสังคม การดำเนินงานโดยใช้วิถีเพศภาวะ จึงหมายถึงการที่สถาบันหรือ
3 องค์กรทางสังคมต่าง ๆ ตระหนักรู้ว่าสังคมยังมีความไม่เท่าเทียมทางเพศ และดำเนินงานต่าง ๆ โดยมุ่งให้
4 เกิดผลเป็นการลดความเหลื่อมล้ำหรือจัดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากเพศภาวะ และส่งเสริมให้
5 เกิดความเป็นธรรมทางเพศในสังคม

6 **๑.๕ ความละเอียดอ่อนทางเพศภาวะ/ความตระหนักรู้ด้านเพศภาวะ (gender sensitivity/gender**
7 **awareness)** หมายถึง การตระหนักรู้และยอมรับว่าความแตกต่างด้านเพศภาวะเกิดจากค่านิยมหรือบรรทัดฐาน
8 ทางสังคมเป็นตัวกำหนด ส่งผลให้บุคคลเพศต่าง ๆ ทั้งผู้หญิง ผู้ชาย คนข้ามเพศ หรือผู้ที่มีความหลากหลายทาง
9 เพศ มีสำนึกรับรู้ความเป็นเพศของตนเอง ตลอดจนมีบุคลิกภาพ นิสัยใจคอ ทักษะคติ พฤติกรรมการแสดงออก
10 และบทบาทหน้าที่ตามที่สังคมคาดหวังแตกต่างกันไป และตระหนักด้วยว่าความแตกต่างอันเนื่องมาจากเพศ
11 ภาวะมักส่งผลให้บุคคลแต่ละเพศได้รับสิทธิ โอกาส อำนาจ และสถานะทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิด
12 ปัญหาความไม่เป็นธรรมทางเพศ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการทางสังคมต่าง ๆ เช่น การกำหนด
13 กฎหมาย กฎระเบียบ กติกา นโยบาย หรือจัดระบบสวัสดิการและบริการสาธารณะต่าง ๆ จึงควรต้องมีความไว
14 หรือละเอียดอ่อนต่อความไม่เท่าเทียมและไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากเพศภาวะดังกล่าว และพยายามหาทางลด
15 ความเหลื่อมล้ำและการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเพศภาวะ และเสริมสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับคนทุก
16 เพศ

17 **๑.๖ ความเสมอภาค (equity)** หมายถึง การที่ทุกคนมีความเท่าเทียมในสิทธิ หน้าที่ และโอกาสทาง
18 สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งความแตกต่างทางเพศ และเพศภาวะต้องไม่เป็นเงื่อนไขการกำหนดสิทธิ และ
19 โอกาสของบุคคลในสังคม ความเสมอภาคต้องมาพร้อมกับความเป็นธรรม (fairness) ความไม่เสมอภาค และไม่
20 เป็นธรรมทางเพศเป็นที่มาของการเกิดความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางกาย จิตใจ สังคมของบุคคล ทั้งนี้ความ
21 เสมอภาค ไม่ได้หมายถึงการทำให้ทุกคนต้องเหมือนกันหมด เพราะมนุษย์ย่อมแตกต่างกันทั้งโดย เพศ เพศ
22 ภาวะ ชชาติพันธุ์ ชนชั้น ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม และอื่น ๆ และหลักความเสมอภาคนั้นต้องคำนึงถึง
23 ประโยชน์สาธารณะเหนือประโยชน์ส่วนบุคคล ความเสมอภาคจึงเป็นหลักสำคัญในการรับรองและคุ้มครองสิทธิ
24 เสรีภาพของประชาชน ความเสมอภาคประกอบด้วย

25 **๑.๖.๑ ความเสมอภาคทางโอกาส** หมายถึง ความเท่าเทียมกันของโอกาสในการได้รับบริการ
26 สาธารณะของรัฐ และไม่ถูกกีดกันออกจากกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เช่น โอกาสได้รับการศึกษา โอกาสได้รับ
27 การจ้างงาน โอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข

1 ๑.๖.๒ ความเสมอภาคทางสังคม หมายถึง ความเท่าเทียมกันทางสังคมของสมาชิกทุกคนใน
2 สังคม การไม่เลือกปฏิบัติเพราะความแตกต่างทางอัตลักษณ์ของบุคคล ถิ่นกำเนิด ชาติพันธุ์ ภาษา ผิวสี เพศ
3 ศาสนา รายได้หรือทรัพย์สิน ชนชั้น วรณะ ความสมบูรณ์ของร่างกาย สุขภาพ

4 ๑.๖.๓ ความเสมอภาคทางกฎหมาย หมายถึง สิทธิที่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายเดียวกัน
5 รวมถึงกระบวนการออกกฎหมายที่ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน การบังคับใช้
6 กฎหมายและการพิจารณาคดีต้องเป็นไปอย่างเสมอภาคเท่าเทียมต่อประชาชนทุกคน การได้รับความคุ้มครอง
7 ตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

8 ๑.๖.๔ ความเสมอภาคทางการเมือง หมายถึง การมีสิทธิทางการเมืองที่เท่าเทียมกัน ในที่นี้
9 รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านทางตัวแทน และการมีส่วนร่วมทางตรง

10 ๑.๗ การเสริมพลัง (empowerment) หมายถึง การให้อำนาจการตัดสินใจ หนุนเสริมความรู้และ
11 ทรัพยากรด้านต่าง ๆ และสร้างเงื่อนไขทางสังคมที่จำเป็น เพื่อเอื้อให้บุคคลหรือกลุ่มคน โดยเฉพาะผู้อยู่ใน
12 สถานะที่เสียเปรียบในสังคม สามารถกำหนดและจัดการชีวิตของตนเองได้ นำไปสู่การมีสุขภาวะหรือการมี
13 คุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเสมอหน้าเท่าเทียม โดย
14 การเสริมพลังอาจทำได้ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว และชุมชนหรือกลุ่มคน และการทำงานใด ๆ เพื่อให้เกิด
15 ผลลัพธ์เป็นการเสริมพลังของบุคคลหรือกลุ่มคน จำเป็นต้องใช้วิธีการทำงานแบบที่เป็นการเสริมพลังด้วย

16 ๑.๘ สุขภาวะครอบครัว (family health) หมายถึง สภาวะความเป็นอยู่ของบุคคลที่เป็นสมาชิกใน
17 ครอบครัว หรือของครอบครัวโดยรวม ที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งในมิติด้าน
18 ร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา โดยที่สุขภาวะของครอบครัวจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยปัจจัยเอื้อไม่เฉพาะที่
19 กำหนดหรือสร้างขึ้นโดยปัจเจกบุคคลและครอบครัวเอง แต่ต้องอาศัยปัจจัยเอื้อในระดับที่สูงขึ้นไป ได้แก่ ปัจจัย
20 เอื้อในระดับชุมชน และโครงสร้างทางสังคม เช่น กฎหมาย นโยบาย ระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจ ระบบ
21 สวัสดิการ และบริการสาธารณะต่าง ๆ ด้วย จึงจะเอื้อให้ครอบครัวมีสุขภาวะที่ดีได้

22 ๑.๙ คนไทย (Thai people) หมายถึงผู้ที่ถือกำเนิดในประเทศไทย และ/หรือมีสัญชาติไทย คนไทย
23 ภายใต้นิยามดังกล่าว คนไทยมีหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ และหลายศาสนา โดยจำแนกกลุ่มชาติพันธุ์ตามกลุ่ม
24 ภาษาได้ ๖๐ กลุ่ม ในส่วนศาสนานั้น คราวเรือน ร้อยละ ๙๓.๕ เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๕.๔ นับถือ
25 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๑.๑ ศาสนาคริสต์ ที่เหลือเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ รวมทั้งผู้ที่ไม่มีความเชื่อ

26 ๑.๑๐ กลุ่มคนตามช่วงอายุ (generation) แบ่งเป็น ๕ กลุ่มช่วงอายุ ๔ คือ ๑) Silent generation กลุ่ม
27 คนที่เกิดก่อนปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ๒) Baby Boomer คือ กลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๗ – ๒๕๐๕ ๓)

1 Generation X คือ กลุ่มคนที่เกิดประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๒๐ ๔) Generation Y คือคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ.
2 ๒๕๒๑-๒๕๓๘ และ ๕) Generation Z เป็นคนรุ่นใหม่ที่เกิด พ.ศ. ๒๕๓๙ ขึ้นไป

3 **๑.๑๑ ครอบครัวไทย (Thai family)** ปัจจุบันครอบครัวไทยมีหลายประเภท บ้างแบ่งเป็น ๗ ประเภท
4 คือ ๑) ครอบครัวสามรุ่น หมายถึงในครอบครัวเดียวกันมีทั้งรุ่นปู่ย่าตายาย รุ่นลูก และรุ่นหลานอยู่รวมกัน ๒)
5 ครอบครัวพ่อแม่ลูก ๓) คู่สามีภรรยาที่ไม่มีบุตร ๔) ครัวเรือนอยู่คนเดียว ๕) ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ๖) ครัวเรือน
6 ข้ามรุ่น และ ๗) ครัวเรือนที่ไม่ใช่ญาติ อาจเป็นเพื่อนฝูงแต่มีสายสัมพันธ์ที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน บ้างแบ่งเป็นเชิง
7 โครงสร้าง 2 ประเภท (ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย) และครอบครัวตามลักษณะเฉพาะ ได้ 4 ประเภท
8 (ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวข้ามรุ่น ครอบครัวที่ผู้สูงอายุอยู่ด้วยกันตามลำพัง และครอบครัวคู่รัก
9 เพศเดียวกัน) นอกจากนี้ยังมีครอบครัวที่ไม่ใช่ญาติ ครอบครัวที่ดูแลลูกลักษณะพิเศษ

10 บรรณานุกรม

11 ๑) กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย. รายงานสถานการณ์ประชากรไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
12 โฉมหน้าครอบครัวไทย ยุคเกิดน้อย อายุยืน. กรุงเทพฯ. The United Nations Population Fund Thailand and
13 the Office of the National Economic and Social Development Board. ๒๕๕๘.

14 ๒) กฤตยา อาชวนิจกุล, ชื่นฤทัย กาญจนะจิตตรา, วาสนา อิมเอม, และอุษา เลิศศรีสันต์. ความรุนแรงในชีวิตคู่
15 กับสุขภาพผู้หญิง. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล; ๒๕๔๘.

16 ๓) กฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ. มองผ่านเลนส์เพศภาวะ และความหลากหลาย: ข้อเสนอการ
17 พัฒนายุทธศาสตร์เพื่อสุขภาพผู้หญิง. นครปฐม: สมาคมเพศวิถีศึกษา, ๒๕๕๘.

18 ๔) ภูเบศร์ สมุทรจักร, ชีรนุช ก้อนแก้ว, ริฎวัน อุเต็น. ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย ๒๕๖๐.

19 <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsrbeta/FileUpload/PDF/Report-File-๕๓๘.pdf>

20 ๕) วราภรณ์ แซ่มสนิห. แผนงานสุขภาวะผู้หญิงและความเป็นธรรมทางเพศ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
21 สร้างเสริมสุขภาพ. <https://www.women-wellbeing.com/about-us/>

22 ๖) ศิริพร จิรวัฒน์กุล, สมพร รุ่งเรืองกลกิจ, กฤตยา แสงวงเจริญ, สมพร วัฒนกุลเกียรติ และคณะ. จารีตกับสุข
23 ภาวะของผู้หญิงชาติพันธุ์: กรณีศึกษา 4 ชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน. วารสารสตรีนิยมไทย ๒๕๕๔. ๕(๕): ๒-๓๘.

24 ๗) สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ. แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: โรง
25 พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๗.

26 ๘) สมพร รุ่งเรืองกลกิจ. เพศภาวะกับสุขภาพจิต. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. ๒๕๕๓, ๕๕(๑):
27 ๑๐๙-๑๑๘.

29 ๒. สถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสุขภาพอันเนื่องมาจากเพศภาวะโดยสังเขป

30 **๒.๑ ความรุนแรงในครอบครัว:** มีข้อมูลความสัมพันธ์ของโครงสร้างครอบครัว พบว่า มีครอบครัวที่
31 อบอุ่นลดลง จากร้อยละ ๖๘.๓๑ ในปี ๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๖๕.๖๐ ในปี ๒๕๕๗ อัตราการหย่าร้างของคู่สมรสเป็น

1 ๕.๔๕ คู่ต่อพันครัวเรือนในปี ๒๕๕๗ โดยกรุงเทพมหานครมีจำนวนการหย่าร้างมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบ
2 ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบัน
3 ครอบครัวประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) สรุปจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรง
4 ในครอบครัวทั้งสิ้น ๑,๖๖๘ ราย ในกรุงเทพมหานคร ๑๑๔ ราย และต่างจังหวัด ๑,๕๕๔ ราย มีปรากฏเป็นข่าว
5 ความรุนแรงในครอบครัวจำนวน ๒๑๖ ข่าว เป็นการกระทำความรุนแรงต่อร่างกาย เพศ และจิตใจตามลำดับ
6 โดยมีปัจจัยกระตุ้นจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด และพบว่าส่วนใหญ่เกิดเหตุการณ์ขึ้นที่บ้านของตนเอง
7 ร้อยละ ๘๙.๘

8 **๒.๒ โรคซึมเศร้า:** มีข้อมูลการสำรวจความชุกของโรคซึมเศร้า พ.ศ.๒๕๕๖ พบว่า มีคนไทยป่วย
9 ซึมเศร้า ๑.๕ ล้านคน หากพิจารณาตามเพศและอายุของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า พบว่า ผู้หญิงเสี่ยงป่วยมากกว่า
10 ผู้ชาย ๑.๗ เท่า โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานอายุ ๒๕-๕๙ ปี ร้อยละ ๖๒ รองลงมาเป็นวัยสูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป
11 ไป ร้อยละ ๒๖.๕ และเป็นเยาวชนอายุ ๑๕-๒๔ ปี ร้อยละ ๑๑.๕๕ ส่วนการเข้าถึงบริการพบว่าผู้หญิงเข้ารับการ
12 บำบัดมากกว่าผู้ชาย ผู้หญิงถูกตีตราว่าอ่อนแอน้อยกว่าผู้ชาย การป้องกัน และการบำบัดรักษาในปัจจุบันขาด
13 ความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ ไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเยียวยาที่จะช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจสาเหตุ
14 รากเหง้าของปัญหาที่ตนเองเผชิญอยู่และเป็นสาเหตุของอาการซึมเศร้า

15 การบำบัดรักษาผู้ป่วยหญิงที่เป็นโรคซึมเศร้าที่เผชิญกับแรงกดดันจากความไม่เป็นธรรมทางเพศหรือ
16 การถูกระทำความรุนแรงจากชีวิตคู่ในลักษณะดังกล่าวจึงยังไม่เกิดผลอย่างแท้จริง ทำให้ผู้ป่วยต้องเผชิญกับอาการ
17 ซึมเศร้าซ้ำ ๆ การป้องกันหรือบำบัดรักษาผู้ป่วยโรคซึมเศร้าทั้งหญิงและชายที่เกิดจากปัจจัยการหล่อหลอมเพศ
18 ภาวะในระดับสังคม จึงควรต้องมีการบูรณาการความเข้าใจมิติเชิงโครงสร้างอำนาจและความเป็นธรรมทางสังคม
19 โดยเฉพาะกรอบเรื่องเพศ หรือบรรทัดฐานความเป็นหญิงเป็นชายในสังคม

20 **๒.๓ การฆ่าตัวตาย:** ข้อมูลการฆ่าตัวตาย ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นต้นมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยที่ปี ๒๕๕๐,
21 ๒๕๕๔, ๒๕๕๕, ๒๕๕๖, ๒๕๕๗, ๒๕๕๘, ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ พบอัตราการฆ่าตัวตาย ๕.๙๗, ๖.๐๓, ๖.๒๐,
22 ๖.๐๘, ๖.๐๘, ๖.๔๗, ๖.๓๕ และ ๖.๐๓ ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ สถิติการฆ่าตัวตายปี ๒๕๖๑ มีคนไทยฆ่า
23 ตัวตายสำเร็จ ๔,๑๓๗ คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ๔ เท่า

24 **๒.๔ การใช้สารเสพติด:** ในจำนวนผู้ใช้สารเสพติดของประเทศไทย พบว่าในปี ๒๕๖๑ มีผู้ใช้สารเสพติด
25 ชนิดใดชนิดหนึ่ง ใน ๑ ปี จำนวน ๑.๔ ล้านคน และเป็นผู้ติดสารเสพติด จำนวน ๓.๒ แสนคน ในจำนวนนี้เข้าสู่
26 ระบบการบำบัดของกรมสุขภาพจิต จำนวน ๒๔,๑๙๖ คน โดยพบว่า เป็นผู้ป่วยจิตเวชติดสารเสพติดรุนแรง
27 จำนวน ๕,๗๕๗ คน และเป็นผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติดที่เสี่ยงต่อการก่อความรุนแรง จำนวน ๕๗๗ คน นอกจากนี้
28 ยังพบสถิติผู้ป่วยยาเสพติดที่มีอาการทางจิตเวชก่อเหตุรุนแรงในสังคมเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น ๓.๙๒ เท่า ในปี ๒๕๖๑
29 ผู้ป่วยยาเสพติดที่มีอาการทางจิตเวชก่อเหตุรุนแรง จำนวน ๒๖๗ คน เป็นเพศชายจำนวน ๒๕๙ คน และเพศ
30 หญิงจำนวน ๗ คน เพศชายมีอัตราสูงกว่าเพศหญิง ใช้สารเสพติดหลากหลายประเภทในจำนวนมาก และมี
31 ความถี่ของการใช้มากกว่า

1 **๒.๕ การดื่มสุรา:** ผลการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ของสำนักงานสถิติ
2 แห่งชาติ พบว่า จากจำนวนประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปทั้งสิ้น ๕๕.๙ ล้านคน เป็นผู้ที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่ม
3 แอลกอฮอล์ในรอบปีที่แล้วประมาณ ๑๕.๙ ล้านคน (ร้อยละ ๒๘.๔) โดยเป็นผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ ๖.๙๘ ล้านคน
4 (ร้อยละ ๑๒.๕) และเป็นผู้ที่ดื่มนาน ๆ ครั้ง ๘.๙๑ ล้านคน (ร้อยละ ๑๕.๙) กลุ่มอายุ ๒๕-๔๔ ปี มีอัตราการดื่ม
5 สุราสูงสุด (ร้อยละ ๓๖.๐) กลุ่มอายุ ๒๐-๒๔ ปี และ ๔๕-๔๙ ปี มีอัตราการดื่มสุราใกล้เคียงกัน (ร้อยละ ๓๓.๕
6 และ ๓๑.๑ ตามลำดับ) กลุ่มผู้สู้งวัย (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) มีอัตราการดื่มสุราร้อยละ ๑๕.๒ สำหรับกลุ่มเยาวชน
7 (อายุ ๑๕-๑๙ ปี) มีอัตราการดื่มสุรต่ำสุด (ร้อยละ ๑๓.๖) ทั้งนี้มีรายงานในปีเดียวกันว่ามีความแตกต่างระหว่าง
8 เพศชัดเจน โดยประชากรหญิงร้อยละ ๘๑.๐๕ ไม่เคยดื่มสุราเลยในชีวิต และเป็นนักดื่มประจำร้อยละ ๑๐.๖๒
9 ส่วนประชากรชายมีผู้ไม่เคยดื่มสุราเลยเพียงร้อยละ ๓๑.๖๒ และเป็นนักดื่มปัจจุบันร้อยละ ๔๗.๔๖ เพศชายมี
10 อัตราการดื่มสุราสูงกว่าเพศหญิงเกือบ ๔ เท่า แต่พบว่าอัตราการดื่มสุราในเพศหญิงวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น

11 **๒.๖ การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี เอดส์:** รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำปี ๒๕๖๐ ของสำนัก
12 ระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค พบว่ามีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคซิฟิลิสสูงขึ้น
13 มาก และพบว่าผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ ๑๕-๒๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙
14 นอกจากนี้ผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวี เอดส์ พบว่าความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีมีแนวโน้มลดลงอย่าง
15 ต่อเนื่องในเกือบทุกกลุ่มประชากร แต่พนักงานบริการหญิงแฝงมีแนวโน้มติดเชื้อสูงขึ้น การติดเชื้อเอชไอวีพบใน
16 กลุ่มเยาวชนเพิ่มขึ้น และกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวี
17 นอกจากนี้รายงานสุขภาพคนไทย ปี ๒๕๖๒ ที่ระบุว่า ประชาชนร้อยละ ๗๖.๙ ยังลังเลที่จะไปตรวจหาเชื้อ และ
18 คนส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๘.๖ มีทัศนคติที่จะตีตราและเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อ

19 **๒.๗ การรุนแรงทางเพศ:** จากการรวบรวมสถิติข่าวความรุนแรงทางเพศปี ๒๕๖๐ ในหนังสือพิมพ์ ๑๓
20 ฉบับ โดยมูลนิธิหญิงชายก้าวไกล พบว่าเกิดเหตุความรุนแรงทางเพศทั้งหมด ๓๑๗ ข่าว ซึ่งช่วงอายุของผู้หญิงที่
21 ถูกกระทำเกินครึ่งเป็นกลุ่มอายุ ๕-๒๐ ปีร้อยละ ๖๐.๖ รองลงมาอายุ ๔๑-๖๐ ปี ร้อยละ ๓๐.๙ อายุของ
22 ผู้ถูกกระทำน้อยที่สุด เป็นเด็กหญิงอายุ ๕ ปี และมากที่สุดอายุ ๙๐ ปี มีผู้เสียชีวิต ๒๐ คน ทั้งนี้ผู้ชายที่กระทำ
23 ความรุนแรงกว่าครึ่งเป็นคนรู้จักคุ้นเคยหรือบุคคลในครอบครัวกว่าร้อยละ ๕๓ รองลงมาเป็นคนแปลกหน้า ไม่
24 รู้จักกันร้อยละ ๓๘.๒ และคนที่รู้จักกันผ่านโซเชียลมีเดียร้อยละ ๘.๘ โดยอายุของผู้กระทำที่อายุน้อยที่สุดคือ ๑๒
25 ปี มีปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรงทางเพศมากที่สุดคือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ ๓๑.๑ รองลงมาอ้างว่า
26 มีอารมณ์ทางเพศ ร้อยละ ๒๘.๑๕ มีข้อมูลเชิงคุณภาพว่ากระเทย ทอม ดี ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

27 **๒.๘ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการตั้งครรภ์ไม่พร้อม:** ผู้หญิงวัยรุ่น และวัยเจริญพันธุ์อื่น ๆ มีโอกาส
28 ตั้งครรภ์ไม่พร้อมจากหลายสาเหตุ ที่สำคัญ คือจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คุมกำเนิด หรือคุมกำเนิดล้มเหลว
29 หรือถูกล่วงละเมิดทางเพศ ข้อมูลสำคัญที่ คืออัตราการคลอดของแม่วัยรุ่น (อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี) และจำนวนการ
30 ทำแท้งของผู้หญิงทุกวัย ข้อมูลการคลอดมีชีพในหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่าอัตราการคลอดในวัยรุ่น
31 อายุ ๑๕-๑๙ ปีต่อประชากรหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปี ๑,๐๐๐ คน เท่ากับ ๔๒.๕๑๗ ส่วนข้อมูลการแท้งในประเทศไทย
32 ปี ๒๕๕๘ จากการสำรวจในโรงพยาบาลทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ๒๔ จังหวัด พบว่า มีการแท้ง
33 เอง ร้อยละ ๕๖.๙ ทำแท้ง ร้อยละ ๔๓.๑ โดยสาเหตุการทำแท้งจากเหตุผลด้านสุขภาพ ร้อยละ ๓๗.๔ และ

1 เหตุผลด้านเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว ร้อยละ ๖๒.๖ ทั้งนี้ผู้ที่ทำแท้งด้วยเหตุผลด้านเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว
2 ร้อยละ ๒๘.๖ มีสถานภาพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ ๒๖.๓ อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี และร้อยละ ๕๓.๑ อายุต่ำกว่า
3 ๒๕ ปี

4 การป้องกันการท้องไม่พร้อมที่ไม่ได้เกิดจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ คือการคุมกำเนิดอย่างถูกวิธี และ
5 วิธีที่ง่ายที่สุดคือการใช้ถุงยางอนามัย แต่พบว่าปี ๒๕๖๐ วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรกโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย
6 ถึงร้อยละ ๕๐ ผู้หญิงทุกวัยมักไม่กล้าต่อรองให้ผู้ชายใช้ถุงยางอนามัย และเมื่อต้องการยุติการตั้งครรภ์ก็มักถูก
7 ปฏิเสธยุติการตั้งครรภ์ แม้อยู่ภายใต้เงื่อนไขกฎหมายที่ทำได้ เช่นกรณีตัวอ่อนในครรภ์พิการ การตั้งครรภ์นั้น
8 ส่งผลต่อสุขภาพกายและจิตของผู้หญิงตั้งครรภ์ ตั้งครรภ์ที่อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี รวมถึงการตั้งครรภ์นั้นเกิดจากการ
9 ถูกละเมิดทางเพศ ซึ่งการถูกปฏิเสธบริการยุติการตั้งครรภ์ส่งผลให้ผู้หญิงเหล่านี้ต้องไปหาแหล่งบริการยุติการ
10 ตั้งครรภ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีความปลอดภัย บางคนสั่งยาจากเว็บไซต์เพื่อยุติการตั้งครรภ์ด้วยตัวเอง

11 บรรณานุกรม

12 ๑) กรมควบคุมโรค. รายงานผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ในกลุ่มนักเรียนประเทศ
13 ไทย ปี ๒๕๖๐. <https://www.thaihealth.or.th/Content/๔๔๔๗๒>

14 ๒) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ: เจ เอส การ
15 พิมพ์; ๒๕๖๑.

16 ๓) กรมสุขภาพจิต. สถานการณ์การฆ่าตัวตาย พ.ศ. ๒๕๖๑. [https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=](https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=๒๙๗๘๘)
17 [๒๙๗๘๘](https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=๒๙๗๘๘)

18 ๔) กรมสุขภาพจิต. รายงานผู้ป่วยมารับบริการด้านจิตเวชภาพรวมทั้งประเทศประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑.
19 <https://dmh.go.th/report>

20 ๕) กรมสุขภาพจิต. สถานการณ์การดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. [https://dmh.go.th/news/view.asp?id=](https://dmh.go.th/news/view.asp?id=๑๒๓๔)
21 [๑๒๓๔](https://dmh.go.th/news/view.asp?id=๑๒๓๔)

22 ๖) กรมสุขภาพจิต. รายงานการฆ่าตัวตาย ปี พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๕๙.
23 https://dmh.go.th/report/suicide/stat_prov.asp

24 ๗) กรมอนามัย. ข้อมูลการทำแท้งในประเทศไทย ปี ๒๕๕๘. [https://www.hfocus.org/content/๒๐๑๗/๐๒/](https://www.hfocus.org/content/๒๐๑๗/๐๒/๑๓๕๑๒)
25 [๑๓๕๑๒](https://www.hfocus.org/content/๒๐๑๗/๐๒/๑๓๕๑๒)

26 ๘) กฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ. มองผ่านเลนส์เพศภาวะ และความหลากหลาย: ข้อเสนอการ
27 พัฒนายุทธศาสตร์เพื่อสุขภาพผู้หญิง. นครปฐม: สมาคมเพศวิถีศึกษา, ๒๕๕๘.

28 ๙) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. แผนพัฒนาสุขภาพจิตแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ -๒๕๘๐). กรม
29 สุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๑.

30 ๑๐) พันธุ์ภา กิตติรัตนไพบูลย์, นพพร ตันติรังสี, วรวรรณ จุฑา, อธิป ตันอารีย์ และคณะ. ความชุกของโรคจิต
31 เวชและปัญหาสุขภาพจิต: การสำรวจระดับชาติของสุขภาพจิตของคนไทยระดับชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๖. นนทบุรี: บี
32 ยอนด์พับลิชชิง; ๒๕๕๙.

1 ๑๑) ศิริพร จิรวัดน์กุล, อมรรัตน์ ศรีคำสุข-ไชโตะ, ปราณีพร บุญเรือง, จีรภา สีระหัด, จิตวิวัฒน์ กองเกิด. ยา และ
2 ผู้หญิงติดยา: ความหมายของการใช้สารเสพติด. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ๒๕๕๖. ๕๘(๔):
3 ๔๐๗-๒๐.

4 ๑๒) ศิริพร จิรวัดน์กุล, ยูพา ถาวรพิทักษ์, ปิยะลักษณ์ ภักดีสมัย. ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด การป้องกัน
5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์/เอชไอวี เอ็ดส์ ผลของการตั้งครภ์ในวัยรุ่น และพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน ใน
6 17 จังหวัด. วารสารควบคุมโรค ๒๕๖๑. ๔๔(๔): ๕๐-๖๑.

7 ๑๓) สมพร รุ่งเรืองกลกิจ, ศิริพร จิรวัดน์กุล, ธรณินทร์ กองสุข และคณะ. เพศหญิงหรือความเป็นหญิง....จึง
8 นำมาสู่การเป็นโรคซึมเศร้า. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ๒๕๕๕, ๕๗(๑); ๖๑-๗.

9 ๑๔) สาวิตรี อัญญาณรงค์กรชัย (บรรณาธิการ). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย
10 ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐. กรุงเทพฯ: สหมิตรพัฒนาการพิมพ์; ๒๕๖๒.

11 ๑๕) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. สถิติ 'ความรุนแรงทางเพศ' ของไทยยังน่าห่วง.
12 <https://www.thaihealth.or.th/Content/๔๕๗๘๖>

13 ๑๖) สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจสถานะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต ปี ๒๕๖๑.
14 <http://www.nso.go.th/sites/๒๐๑๔/>

15 ๑๗) สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙.
16 <http://www.nso.go.th/sites/๒๐๑๔/DocLib๑๓>

17 ๑๘) สุขภาพคนไทย ๒๕๖๒: สื่อสังคม สื่อสองคม สุขภาวะคนไทยในโลกโซเชียล. นครปฐม : สถาบันวิจัย
18 ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๒.

19 ๓. กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง

20 ๓.๑ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสาระสำคัญเน้น
21 การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำ
22 ความผิดมีโอกาสกลับตัว และยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้
23 และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

24 ๓.๒ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นขึ้นให้สอดคล้อง
25 กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้มีกฎหมายและมาตรการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ
26 ป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณี
27 ระหว่างประเทศที่ไทยเข้าเป็นภาคี สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

28 ๓.๓ พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสาระสำคัญ ให้วัยรุ่นมีสิทธิ
29 ตัดสินใจด้วยตนเอง และมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ ได้รับการบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้รับการ
30 รักษาความลับและความเป็นส่วนตัว ได้รับการจัดสวัสดิการสังคม อย่างเสมอภาคและไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

31 ๓๔. พระราชบัญญัติสุขภาพจิต ฉบับที่)๒ .ศ.พ (๒๕๖๒ มีสาระสำคัญคือการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของ
32 คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติให้ครอบคลุมด้านการส่งเสริม การป้องกัน การควบคุมปัจจัยที่คุกคาม

1 สุขภาพจิต การคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิต และการอยู่
2 ร่วมกันในสังคมของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐและ
3 ประชาชนในทุกภาคส่วน

4 ๓.๕ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ.๒๕๖๒ โดยมีเจตนารมณ์ที่
5 ต้องการจะปิดช่องว่างของ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ปี ๕๐ โดยเฉพาะช่องว่างในเชิงปฏิบัติงาน
6 ของเจ้าหน้าที่ โดยเพิ่มกลไกการทำงานภาคส่วนต่าง ๆ ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งไม่เพียงการป้องกัน แก้ไข เยียวยา
7 ยังครอบคลุมไปถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว อย่างไรก็ตาม พ.ร.บ. ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๐
8 ส.ค. ๒๕๖๒ ได้ถูกชะลอการบังคับใช้ เนื่องจากหน่วยงานที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการหรือบังคับการตามกฎหมายยังไม่
9 มีความพร้อมด้านบุคลากรและขั้นตอนการปฏิบัติ ทั้งนี้ให้ใช้ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงใน
10 ครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับต่อไปก่อนเป็นการชั่วคราว

11 บรรณานุกรม

12 (๑) ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐.

13 www.ratchakitcha.soc.go.th

14 (๒) ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.๒๕๕๘. www.ratchakitcha.soc.go.th

15 (๓) ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙.

16 www.ratchakitcha.soc.go.th

17 (๔) ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒. www.ratchakitcha.soc.go.th

18 (๕) ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ.๒๕๖๒.

19 www.ratchakitcha.soc.go.th